

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Kopi: UPN

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Sagsnummer
2020-961

Kontor
EKN

23. marts 2020

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Udvidelse og stabiliserings- og associeringsprocessen: Vedtagelse af rådskonklusioner

Kommissionen fremlagde den 5. februar et forslag til en ny udvidelsesmetode for det vestlige Balkan. Den 2. marts fremlagde Kommissionen reviderede landerapporter for kandidatlandene Albanien og Nordmakedonien. Europaministrene skal på en uformel videokonference den 24. marts drøfte både forslaget til en ny metode og landerapporterne. Der er lagt op til vedtagelse af rådskonklusioner i en efterfølgende skriftlig procedure.

Regeringens holdning til Kommissionens forslag til en ny metode blev fremlagt for Europaudvalget den 21. februar. Som nævnt under den fremlæggelse finder regeringen, at der er mange gode elementer i Kommissionens forslag:

- Det understreger, at udvidelsen skal være strengt meritbaseret.
- Det understreger, at fremskridt inden for demokrati og retsstatsprincipper skal være afgørende for den videre fremdrift i landenes optagelsesforhandlinger.
- Og det indfører ikke mindst en ny mulighed for at skrue processen tilbage, hvis udviklingen i et land går i den forkerte retning.

Kommissionens forslag er i høj grad blevet udformet på baggrund af den kritik, bl.a. Danmark har rettet mod den nuværende proces. Fra dansk side er man meget tilfreds med, at den drøftelse, der fandt sted på Europæisk Råd tilbage i oktober 2019 nu har afstedkommet dette forslag til en ny tilgang til udvidelsen. Fra dansk side støtter man op om udvidelsen og det europæiske perspektiv for det vestlige Balkan, men forudsætningen for, at det kan lykkes, er, at udvidelsen er strengt meritbaseret. Kommissionens forslag er grundlæggende en imødekommelse af de danske synspunkter om skærpet fokus på bl.a. retsstatsprincipper. Regeringen støtter derfor Kommissionens forslag til en ny metode for udvidelsen. Enighed om den nye tilgang til udvidelsen vil i dansk optik være en

nødvendig forudsætning for evt. indledning af optagelsesforhandlinger med Nordmakedonien og Albanien

Kommissionens reviderede landerapporter for Albanien og Nordmakedonien viser, at der er sket fremskridt i begge lande siden sidste år. Det er positivt.

Rapporten for Nordmakedonien viser for eksempel, at der har været en række reformer inden for retsvæsenet. Den væsentligste er, at den offentlige anklager er blevet styrket mhp. at håndtere følgerne af en skandale fra sidste år, hvor en særlig anklagerenhed var involveret i bestikkelses- og afpresningsaffærer. Som bekendt var regeringen forud for mødet i Rådet (almindelige anliggender) i oktober sidste år rede til at støtte optagelsesforhandlinger med Nordmakedonien, hvis alle andre lande kunne blive enige om det. Det ændrer den positive rapport for Nordmakedonien ikke på: Regeringen er stadig rede til at støtte optagelsesforhandlinger med Nordmakedonien under forudsætning af, at den nye metode for udvidelsen vedtages.

Rapporten for Albanien viser også, at der har været fremskridt. Nogle af de væsentligste er:

- De albanske myndigheder har gjort en betydelig indsats for at rydde ud blandt korrupte dommere og anklagere. En kontrol- og godkendelsesproces har medført, at 60% af de kontrollerede dommere og anklagere er blevet enten afskediget eller selv har sagt op.
- Der er oprettet en særlig anklagemyndighed, der skal bekæmpe korruption og organiseret kriminalitet.
- Der er rejst tiltale i et betydeligt antal større korruptionssager. I samarbejde med EU og flere medlemslandes nationale myndigheder har man foretaget en række aktioner mod organiserede kriminelle netværk.

Det er alt sammen fremskridt, som tager højde for netop de bekymringer, som Rådet tidligere har givet udtryk for ift. Albanien. Det skal også bemærkes, at der er sket fremskridt ift. at nå til enighed om en valgform.

Regeringen er rede til at kvittere for de betydelige fremskridt, Albanien har gjort, men lægger samtidig stor vægt på, at Albanien reelt er parat til at indlede optagelsesforhandlinger. Regeringens støtte til indledning af optagelsesforhandlinger med landet vil derfor – ud over vedtagelse af den nye metode for udvidelsen – være under forudsætning af, at forhandlingsstarten betinges af, at Albanien opfylder yderligere, relevante krav, væsentligst ift. sikring af landets retlige institutioner.

Der er nu forhandlet et udkast til rådskonklusioner, som europaministerne skal drøfte på en videokonference. Det har været nogle svære og langstrakte forhandlinger, da der er meget forskellige holdninger og interesser blandt medlemslandene. Der har været betydelig modstand mod både Kommissionens forslag til en ny metode og de skrappe krav, en mindre gruppe lande, herunder Danmark, har ønsket at stille til særligt Albanien. Det er dog lykkedes Danmark og ligesindede lande at komme igennem med krav om bl.a. yderligere demokratiske og retlige reformer, før Albanien kan indlede de egentlige optagelsesforhandlinger. Det foreliggende udkast til rådskonklusioner flugter med den danske linje. Det er regeringen tilfreds med.

Optagelsesforhandlingerne med de to lande kommer til at strække sig over mange år, ganske som tilfældet også vil være for de to lande, EU allerede forhandler med, nemlig Serbien og Montenegro. Indledning af optagelsesforhandlinger er ikke nogen garanti for, at et land bliver medlem af EU. Der er ingen automatik i denne proces. Fra regeringens side vil man udvise særlig opmærksomhed i forhold til, at udvidelsen med disse lande – når og hvis den en dag måtte finde sted – ikke får negativ indflydelse på det danske arbejdsmarked. Her tænkes bl.a. på spørgsmålet om vandrende arbejdstagere, sociale ydelser og lignende. Der bør fremover ses på, hvordan man i endnu højere grad sikrer både EU-borgernes sociale rettigheder og medlemsstaternes nationale modeller.

Jeppe Kofod

Dagsordenspunktet hører under Udenrigsministeriets ressort.